

# Arbeiðsháttur Lögtingsins



LØGMANSSKRIVSTOVAN

Lógartænastan januar 2019

# Lögbitar

Ætlanin við lögbitunum er stutt at lýsa nokkur yvirskipað lögfrøðilig ella faklig evni, sum tað er gott at hava sum undirstøði, tá ein lóg ella aðrar rættarreglur skulu gerast.

Lögbitarnir eru eitt leiðbeinandi ískoyti til rundskrivið um lógarsmið.

Lögbitarnir eru gjørdir í samráð við tey stjórnarráð ella myndugleikar, sum hava serligan kunnleika innan økið, sum lögbitin viðvíkur.

Nella Festirstein  
Deildarstjóri á lógartænastuni

## Lögbiti nr. 3

### 1. Arbeiddsháttur Lögtingsins

Lögtingið starvar eftir teim formligu reglum, sum ásettar eru í stýrisskipanarlógini og tingskipanini. Mál koma fyri Lögtingið í fimm formum:

- 1) Uppskot til lögtingslóg.
- 2) Uppskot til ríkislógartilmæli.
- 3) Uppskot til samtyktar.
- 4) Frágreiðingar, skrivligir ella munnligir ella ófráboðaðir fyrispurningar.
- 5) Misálit á lögmann ella landsstýrismenn.

Aðrir viðgerðarformar eru ikki. Bert lögmaður, landsstýrismaður ella lögtingsmaður kunnu taka mál upp í Lögtinginum. Skrivar borgari ella felag lögtinginum bræv um eithvørt, so verður tað ikki tikið til viðgerðar uttan so, at lögtingsmaður tekur málið upp í einum av teim formum, sum omanfyri eru nevndir.

#### 1.1. Uppskot til lögtingslógir

##### Eftirkanning hjá umsiting Lögtingsins

Áðrenn uppskot verða lögð fram í Lögtinginum, verða tey send til Lögtingsins umsiting, har tey verða lögfrøðiliga og másliga eftirkannað.

Endaliga orðað uppskot til lögtingslóg, ríkislógartilmæli og uppskot til samtyktar skulu vera lögtingsformanninum í hendi í seinasti lagi 3. yrkadagin fyri framløgufundin. Tó skulu uppskot, sum verða lögð fram seinasta framløgudag eftir § 54 í Tingskipanini, verða lögtingsformanninum í hendi í seinasta lagi 6. yrkadagin frammanundan. Sí § 38 í Tingskipanini.

Uppskot til lögtingslóg skal verða fyri á fyra ymiskum tingfundum fyri at verða samtykt. Harumframt fær málið nevndarviðgerð í lögtingsnevnd og hjá lögmanni.

##### Framløga

Tá mál verður lagt fyri tingið, boðar lögtingsformaðurin frá framløgu. Á hesum fundi verður málið ikki umrøtt og kann ei heldur beinast í nevnd.

##### 1. viðgerð

Uppskot kann fáa 1. viðgerð 2. yrkadagin eftir framløgu. Við 1. viðgerð verður uppskotið umrøtt sum heild. Broytingaruppskot kann verða fráboðað og umrøtt.

### **Nevndarviðgerð**

Eftir 1. viðgerð fáa málini vanliga nevndarviðgerð. Tað er lögtingsformaðurin, ið ger av, um mál skal beinast í nevnd, og hvørja nevnd tað skal í. Nevndin skrivar álit til tingið, og ein samd nevnd, meirlutin ella minnilutar í nevndini kunnu seta fram broytingaruppskot. Vanliga fáa mál bara nevndarviðgerð millum 1. og 2. viðgerð. Tingið kann tó á øðrum viðgerðarstigum samtykkja at beina mál í nevnd. Undir nevndarviðgerðini granska nevndarlimirnir uppskotið gjøllari og fáa til vega eyka upplýsingar frá almennum og privatum, og í ávísum førum kallar nevndin eisini fólk inn á fund at fáa tey at siga sína hugsan um uppskotið.

### **2. viðgerð**

2. viðgerð kann vera 3. yrkadagin eftir, at 1. viðgerð endaði, tó ikki fyrr enn 2. dagin eftir, at møguligt nevndarálit er lagt fram. Tingmaður kann skrivliga seta fram broytingaruppskot, men skal tað vera gjørt, áðrenn orðaskiftið við 2. viðgerð er byrjað. Nevndin, meirluti ella minniluti í henni kann eisini skrivliga seta fram broytingaruppskot, eftir at 2. viðgerð er byrjað, men áðrenn orðaskiftið er endað. 2. viðgerð endar við atkvøðugreiðslu. Fellur uppskotið, steðgar viðgerðin her.

### **3. viðgerð**

3. viðgerð kann vera 2. yrkadagin eftir, at 2. viðgerð endaði, ella eftir at møguligt nevndarálit er lagt fram. 4 tingmenn kunnu í felag skrivliga seta fram broytingaruppskot, og um málið er beint í nevnd við 2. ella 3. viðgerð, so kann meirluti ella minniluti í nevndini skrivliga seta fram broytingaruppskot. Broytingaruppskot kann leggjast fram við 3. viðgerð, áðrenn orðaskiftið byrjar. Við 3. viðgerð verða broytingaruppskot og tær greinar, broytingaruppskotið viðvíkir, umrøddar fyrst og koma fyrst til atkvøðugreiðslu. Eftir hetta verður endalig viðgerð, tá ið tingið samtykkir ella fellir uppskotið.

Løgtingsformaðurin sendir samtykta uppskotið til lögmann at staðfesta og kunngera.

### **Staðfesting og kunngerð**

Hóast Løgtingið endaliga hevur samtykt lögtingslógaruppskot, so er tað ikki bindandi fyri borgaran. Tað gerst tað ikki, fyrr enn lögmaður hevur staðfest uppskotið sum lögtingslóg og kunngjørt tað í Kunngerðablaðnum. Lögmaður hevur fullan rætt at nokta at staðfesta uppskotið, og tá verður so eingin lögtingslóg, men í flestu førum ger hann tað, tí annars fær hetta helst ta avleiðing, at tingið noyðir hann frá sum lögmann.

## **1.2. Uppskot til ríkislógartilmæli**

Uppskot til ríkislógartilmælini fáa á Løgtingi púra eins viðgerð og uppskot til lögtingslógir. Einasti munur er, at samtykt Lögtingsins ikki verður kunngjørd alment, men harafturímóti fráboðað ríkismyndugleikunum av lögmanni. Tað samtykta uppskotið er ikki bindandi fyri borgaran, men sum orðið sigur, harafturímóti eitt óbindandi tilmæli til ríkismyndugleikarnir at gera eina lóg. Aloftast fylgja ríkismyndugleikarnir tilmælinum, og tá senda ríkismyndugleikarnir lógina til kunngering í Kunngerðarblaðnum B.

### 1.3. Uppskot til samtyktar

Hesi mál verða viðgjörd sum uppskot til lögtingslógir. Tó enda hesi mál eftir atkvøðugreiðsluna við 2. viðgerð og skulu ikki staðfestast og kunngerast av lögmanni. Lögtingsformaðurin sendir skrivliga fráboðan um samtyktina til lögmann. Uppskot til samtyktar eru ikki bindandi, hvørki fyri landsstýrið ella borgaran. Í onkrum førum krevst tó eftir stýrisskipanarlógini, at ein tingssamtykt skal til, fyri at landsstýrið kann gera eitt hvørt, eitt nú gera týðningarmiklar sáttmálar við onnur lond.

### 1.4. Skrivligir, munnligir ella ófráboðaðir fyrispurningar

Eyðkenni fyri fyrispurningar er, at Løgtingið ger onga niðurstøðu undir hesum viðgerðarformum. Málið verður umrøtt á tingi, og so er liðugt, eingin atkvøðugreiðsla og eingin nevndarviðgerð. Við hesum viðgerðarformum kann lögtingsmaður fáa tær upplýsingar, hann hevur fyri neyðini frá lögmanni ella landsstýrismanni og út frá hesum gera sær sínar politisku niðurstøður um, hvat ið hann ætlar.

### 1.5. Frágreiðingar

Løgmaður og landsstýrismenn kunnu geva Løgtinginum frágreiðing um støðuna í máli, sum er teirra málsøki, og hvørjar ætlanir teir hava í hyggju at fremja hesum viðvíkjandi. Hesar frágreiðingar verða vanliga nevndar aðalorðaskifti. Málið verður umrøtt á tingi, og so er liðugt, eingin atkvøðugreiðsla og eingin nevndarviðgerð. Sí § 51 í Tingskipanini. Ólavsøkufrágreiðing lögmans verður viðgjörd eftir somu reglum.

### 1.6. Misálit

Eftir stýrisskipanini er tað so, at lögmaður ella landsstýrismenn eru óheftir av lögtinginum. Landsstýrismenninir verða tilnevndir av lögmanni, meðan lögmaður verður tilnevndur av lögtingsformanninum, um so verður, at ikki 17 tingmenn eru ímóti lögmansevni lögtingsformansins.

Løgmaður og landsstýrismenninir eru tó ikki óheftari enn so, at um so er, at 17 tingmenn eru ímóti einum teirra, so mugu teir leggja frá sær.

Mál um misálit á lögmann ella landsstýrismann verða bert viðgjörd á einum tingfundi. Uppskot verður framlagt um hetta av lögtingsmanni og verður alt fyri eitt sett á skrána at vera næsta mál á sama fundi. Tá ið umrøðan endar, verður farið beinleiðis til endaliga atkvøðugreiðslu í málinum.

## **2. Samleiki (identitetur) á lógaruppskoti**

Sambært stýrisskipanarlógini § 15, stk. 2 kann uppskot til lögtingslóg ella ríkislógartilmæli ekki vera endaliga samtykt, uttan at tað hevur fingið triggjar viðgerðir á Løgtingi.

Henda reglan setir mörk fyri, hvørjar broytingar kunnu gerast í teimum uppskotum, sum eru framløgd í Løgtinginum. Høvuðsreglan er, at broytingar ikki kunnu gerast, sum broyta samleikan í upprunaliga lógaruppskotinum. Til ber at siga, at í viðgerðini í Løgtinginum er tað ein treyt, at tað skal vera tað sama uppskotið, sum fær triggjar viðgerðir á tingi.

Um eitt lógaruppskot ikki er eitt uppskot til nýggja høvuðslóg, men eitt broytingaruppskot, er tað avmarkað, hvørjar broytingar kunnu gerast í uppskotinum undir viðgerðini í Løgtinginum. Ein broyting kann einans gerast í mun til broytingarlógina, sum er framløgd í Løgtinginum og ikki í mun til alla høvuðslógina.

Tað er umsitingin í Løgtinginum, sum ger eina ítøkiliga meting av, um eitt broytingaruppskot í mun til sítt innihald og endamál má metast at vera so ólíkt tí upprunaliga lógaruppskotinum, at tað verður hildið ikki at vera ráðiligt, at tað ikki fær triggjar viðgerðir í Løgtinginum. Umsitingin kann mæla til burturvísing, um samleiki ikki er.

Kann eitt broytingaruppskot ikki setast fram orsakað av kravinum um samleika, má uppskotið antin verða slept, ella kann tað verða sett fram sum eitt sjálvstøðugt lógaruppskot.

## **3. Støða landsstýrisins, tá uppskot er lagt fyri Løgtingið**

Tað er vert at leggja sær í geyma, at tá eitt uppskot frá landsstýrinum er lagt fram á Løgtingi, fer tað út hondunum hjá landsstýrismanninum, og tað er eftir hetta Løgtingið, sum einsamalt ræður fyri viðgerðini av uppskotinum. Henda viðgerðin fer fram í tingsalinum og í tingnevndunum.

Vil ein landsstýrismaður t.d. gera broyting í tí lógaruppskotinum, sum hann hevur lagt fyri tingið, kann hetta verða gjørt við eini áheitan til ta tingnevndina, sum viðger uppskotið, um at seta fram broytingaruppskot við ynsktu broytingini. Landsstýrismaðurin kann ikki krevja, at tingnevndin skal seta fram broytingaruppskot. Tað er tingnevndin, sum avger, um hon vil eftirlíka áheitanini.

Landsstýrismaðurin kann eisini heita á ein lögtingsmann um at seta broytingaruppskotið fram.

#### **4. At taka uppskot aftur, sum er lagt fram í Løgtinginum**

Landsstýrismaðurin kann taka uppskot aftur á øllum viðgerðarstigum. Men beint eftir at landsstýrismaðurin hevur boðað tinginum frá afturtøku, spyr lögtingsformaðurin, um annar lögtingsmaður, lögmaður ella landsstýrismaður tekur upp aftur uppskotið. Um so er, verður uppskotið viðgjørt á tí stigi, sum tað er komið til. Sí § 55, stk. 3 í Tingskipanini.

So hóast landstýrið tekur eitt uppskot aftur, kann tað vera, at t.d. ein løgtingmaður í andstøðuni tekur uppskotið upp aftur. Viðgerðin av uppskotinum heldur tá fram sum vanligt.